

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.III.20.542/2010/4.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Molnár Éva ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Kiss János ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Tamási Városi Bíróságnál 2.P.20.014/2008. szám alatt folyamatban volt és a Tolna Megyei Bíróság 3.Pf.20.612/2009/7. számú ítéletével befejezett perében a felperes részéről 44. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2010. december 1. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 40.000 (Negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás lényege szerint a felperes a feltalálója és tulajdonosa annak a majoránna tisztító berendezésnek, amelynek prototípusát **B. I.** és **B. I.-né** - a felek házastársainak szülei - nagyszokolyi ingatlanán helyeztek el és tároltak az 1980-as évektől kezdve. Az alperes és házastársa 2002-2003. évben költözött **B. I.né** (örökhagyó) által lakott ingatlanra, és ezt követően az ott tárolt különböző anyagokat és ingóságokat elszállíttatták. **B. I.né** rendelkezésére a majoránna tisztító berendezés szétszerelésére és „rossz vas”-ként történő értékesítésére is sor került, ebben az alperes az anyósa utasítására közreműködött. Erről azonban a felperest nem tájékoztatták. Az örökhagyó 2005. augusztus 28-án halt meg, a felperes vele szemben nem érvényesített követelést.

A felperes keresetében a berendezés 2.000.000 forint értékének és kamatának a megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Arra hivatkozott, hogy a tulajdonát értékesítette az alperes.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, állította, hogy az anyósa kérésének tett eleget, amikor közreműködött az értékesítés végrehajtásában, amelyről az anyósa döntött.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével az alperes kártérítő felelősségét 50%-os mértékben állapította meg a berendezés értékesítése miatt. Álláspontja szerint a berendezés a felperes tulajdonát képezte, az alperes nemcsak az örökhagyó utasításait hajtotta végre, hanem vele együtt közösen értékesítették a gépet, amihez a felperes hozzájárulását nem kérték ki. A felperes azonban késlekedett az igénye érvényesítésével, ezért indokoltnak tartotta a kármegosztás alkalmazását.

A felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét, és a keresetet elutasította. A tényállást annyiban pontosította, hogy a bizonyítékok mérlegelése alapján azt lehetett megállapítani, hogy az örökhagyó és nem az alperes rendelkezett a berendezéssel. Ezért az alperes részéről felróható jogellenes magatartást megállapítani nem lehetett nem volt elvárható az alperestől, hogy az örökhagyó intézkedései jogszerűségét mérlegelje.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, a keresetnek megfelelő megváltoztatása érdekében. Hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet megsértette a Pp. 221. §-ának és 206. §-ának (1) bekezdését, valamint a Ptk. 4. §-ának (1) bekezdését és a 339. §-ában foglaltakat. Álláspontja szerint, mivel a felperes tulajdonjogát megállapították és ezt a másodfokú ítélet sem módosította, tévesen került elutasításra a kártérítési követelése. Jogszabálysértőnek tartotta, hogy a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében írtak ellenére a felperes számára kedvező bizonyítást nem rendelte el, és ennek indokolása is elmaradt. Lényeges bizonyítékokat hagyott figyelmen kívül a döntésénél, ezért iratellenes és téves tényállást állapított meg: az örökhagyónak a gép eltávolítására oka és szándéka nem volt, és ezt a helyhiány sem indokolta, az örökhagyó nem kért fel senkit a gép szétszerelésére és nem is tárgyalt a gép eladásáról.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes által indított kártérítési perben alkalmazandó anyagi jogi felelősségi szabály, a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése határozza meg, hogy mely tények tekintetében kit terhel a bizonyítási kötelezettség. Ebből eredően a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján a felperest terhelte annak a bizonyítása, hogy az alperes jogellenes magatartása miatt kára keletkezett, vagyis hogy a tulajdonát képező berendezés az alperes jogellenes magatartása miatt került ki a vagyonából. Az alperes kártérítési felelőssége szempontjából döntő jelentősége annak volt, hogy a felperes tulajdonát képező berendezés értékesítésében az alperes milyen szerepet játszott. A felülvizsgálati kérelem helyesen állítja, hogy az elsőfokú bíróság által a berendezés tulajdonjogára vonatkozó megállapítást a másodfokú ítélet sem változtatta meg: ennek azért volt jelentősége, mert a felperes keresetében épp azt állította, hogy azért károsodott, mert a vagyonához tartozó berendezés abból jogellenesen került ki, az alperes döntése folytán. Tévesen állapította meg ezért a másodfokú bíróság, hogy a kártérítési jogviszonyból következne, hogy ki a tulajdonos, mert épp a vagyonból kikerülő vagyonrész elvesztésével lehet károsodni és kárt okozni, ha egyébként a kárfelelősség megállapítható.

Mindkét bíróság megállapította, hogy a berendezés tulajdonosa a felperes, de eltérően értékelték az alperes magatartását. Az elsőfokú bíróság döntően amiatt állapította meg az alperes kártérítési felelősségét, mert az örökhagyóval közös károkozást állapított meg. Az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelését azonban a másodfokú bíróság nem találta helytállónak és a bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti értékelését maga is elvégezve eltérő következtetésre jutott. Ezzel nem sértette meg a bizonyítékértékelés szabályát, mert a kétfokú eljárás szabályai megadják a bizonyítékértékelés lehetőségét a másodfokú bíróság számára is. Ennek keretében a másodfokú bíróság nem felülbírálja az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelését, hanem az értékelést maga végzi el és eredményeként esetleg eltérő következtetésre jut.

Ez az elv a felülvizsgálati eljárásban már nem érvényesül, mert e rendkívüli perorvoslat jellegéből következően a Legfelsőbb Bíróság csak azt vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet bizonyítékértékelése megfelel-e a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak.

A Legfelsőbb Bíróság következetes gyakorlata szerint az ítélet megalapozatlansága, a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltak megsértése akkor állapítható meg, ha a bíróság a tényállást kellően nem tárta fel, illetőleg a bizonyítékokat okszerűtlenül értékelte, vagy a megállapított tényállás iratellenes megállapításokat, logikai ellentmondásokat tartalmaz. Az adott esetben a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okok alapján ezek egyike sem állapítható meg. A másodfokú bíróság a tényállást a tanúvallomások Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti értékelése alapján állapította meg, a bizonyítékértékelésben jogszabálysértés nincs, ezért a bizonyítékok felülmérlegelésére a felülvizsgálati

eljárásában nincs lehetőség. A bíróság kellően megindokolta, hogy az egyes tanúvallomásokat miként vette figyelembe, amikor az alperes kártérítő felelősségét mellőzte és megállapítható az is – ugyan a bizonyítékok néven nevezése nélkül –, hogy az elsőfokú eljárásban beszerzett bizonyítékokat értékelve miért jutott eltérő jogi következtetésre.

A másodfokú bíróság bizonyíték értékelésének az a következtése nem okszerűtlen és nem logikátlan, hogy nem az alperes volt az, aki előbb a berendezés szétszereltetéséről, majd az értékesítéséről rendelkezett, hanem éppen az örökhagyó volt az, aki azt eladta. A felperes állított kárát az örökhagyónak az a magatartása, döntése okozta, amellyel a gépet harmadik személynek eladta: ez volt az a magatartás, aminek folytán a gép kikerült a felperes vagyonából. Az is okszerű bizonyítékértékelés eredménye, amikor azt mondja a jogerős ítélet, hogy az alperes az említett intézkedés végrehajtásában csupán közreműködött.

Ez a magatartása egyértelműen – akár önálló, vagy mással közös – károkozó magatartás lehetne és jogellenes, ha ő adta volna el a gépet, erről ő döntött volna; ezt azonban nem lehet megállapítani. A közreműködés pedig csak akkor lehetne maga is károkozó magatartás, ha az alperes tudta volna, hogy a gép kizárólag a felperes tulajdona. Nem kétségsbe vonva azt a nem támadott jogerős ítéleti megállapítást, hogy a gép a felperes tulajdona, az alperes ismerete azonban az apósa és a felperes közös munkája eredményére terjedt ki. Ezért abból, hogy az alperes azt tudta, hogy a gépet a felperes tervezte és újította meg, még nem következik annak az ismerete is, hogy a gép a felperes tulajdona, figyelemmel a családi kapcsolatra és a gép egyéni sorsára is.

A felperes nem bizonyította az alperes jogellenes károkozását, de a kára felmerültét sem.

A mellőzött bizonyítás indokolásának elmaradását a felülvizsgálat alappal kifogásolja, ez azonban nem jogszabálysértő, figyelemmel a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében írt tilalomra, és azért sem, mert a felperes által megjelölt tanúk ismertek voltak az elsőfokú eljárásban, ezért nem mondható, hogy új bizonyítékok, de egyébként is szükségtelenek voltak. A kért bizonyítás elrendelésének mellőzését a határozat nem tartalmazza, ami olyan eljárási szabálysértés, aminek az ügy érdemi elbírálására kihatása nem volt [Pp. 275. § (3) bekezdés].

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperest a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.

Budapest, 2010. december 1.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő